

Sadəcə dörd hərf - ailə... İki nəfərin nikahda bir-birinə uzun bir yolçuluqda yoldaşlığı olmağa söz verdikləri an "doğulur" ailə. İlk cümləsi "xoşbəxt olun"la başlayan, lakin qarşıda hələ ömrün düz dörd fəslindən bəhs edəcək kitabın yazılmasını bir imza ilə gerçəkləşdirənlər getirir bu ailəni dünyaya. Bir-birinə ömür-gün yoldaşlığı olmaq istəyənlərin bir qələmlə yazdıqları ailə kitabı, ömür kitabı... Dörd fəsilli bu kitabı vərəqləyərkən öncə təbiətlə insanın vəhdəti gəlir gözlər önünə. İnsanmı təbiəti, təbiətmə insanı yaratmış? Bu, təbii ki, hələ bir sərr ola-raq qalmaqdır. Lakin bu iki varlığın oxşarlığıdır insanı düşündürən. Nə qədər bənzərdir təbiətla insan... Uşaqlıq ilk bahar, gənclik bahar-yay, orta yaş payız, qocalıq qışdır. Hələ

insan kimi uzunömürlü ola bilən ailələr də təbiətə, onun dörd fəslinə bənzərdir.

Yeni qurulan ailə ilk bahara bənzəyir. Torpaq altından yavaş-yavaş pöhre verən və gələcəyin bari-bərəketli olacaq taxıl zəmərləri, fidanları yenice əkilən, lakin qarşıda dünyaya etir saçacaq gül plantasiyalarına bənzəyir. Ailənin ilk baharında iki gənc ev qurmağa, qoca nənələrimiz demişkən, yurd-yuva sahibi olmağa can atır. Ata-analar gənc ailənin qayğıları ilə yaşayır, onların da evsik sahibi olmaları üçün çalışırlar.

Bir azdan baharın ən gözəl çəngəli - min bir rəngli çiçəklərin təbiətə səpildiyi, her yere ətrini saçdığı dövrü başlayır ailənin. Dünyaya körpə gəlir. Dünənədək iki gəncin sevgisiyle dolan mənzilə yeni nəfəs qatılır. Evesik, divarlar körpə qoxusu verir. Bu qoxu iki gənci valideyn edir, çiçinlərinə böyük bir məsuliyyət qoyur. Övladlarını alırlar qucaqlarına. Dünyanın ən gözəl sevgisi olan övlad sevgisi nə qucağa sığır, nə mənzillərin otadalarına... Bu sevgi bir ovuc boyda olan, lakin nələr-nələr siğdırı bildiyimiz ürəyimizə sığır. Ata-ana olur insan. Elə bu zaman da ata-ana qədrini bilməye başlayırıq. Yuxusuz gecələr, qayğılı gündüzlər anamızı andırır bize. "Bir ailəm var, məsuliyyəti tam menim üzərimdedir" hissi atamızı xatırladır bize. Sanki baba-nənələrimizin "ata-ana olmayan bilməz valideyn qədrini" deyimini də məhz bu zaman dərk edirik...

Oğul, qız - fərqi yoxdur, doldurur evimizi sevincə, xoşbəxtliklə... Qayğılı günlər başlayır ailədə. Nə qədər gözəl günlərdir bu qayğılı günlər. İnsanın həyatını maraqlı edən, ömrünü mənalandıran günlərdir övlad qayğısı çəkmək. Onun böyüməsini izləmək - bəlam bu gün bir addım atdı, bir kəlmə söz söylədi, bir şeir dedi, birinci sinfə getdi, elə qiyamet aldı, idmanda uğur qazandı, olimpiada qalibi oldu, universitetə daxil oldu, əsgər getdi, ailə qurdú kimi sevinclərini yaşamayaqla bərabər, xəstələndə qayğısını çəkmək, niyə yemədi, niyə yaxşı oxumadı, niyə yoldaşlarından geri qaldı, - deyə narahatlıq keçirmək də gözdərdir. Axi bu, bir ailədə yaşananlardır. Yaxşılardır da, yaxşı olmayanlar da bizimdir. Yaxşını lap yaxşı, yaxşı olmayıani yaxşı səviyyəsinə gətirməkdir valideynlik və-

zifəsi, məsuliyyəti.

Aileyə cəmiyyətin kiçik bir parçası deyirik. Bu kiçik qurumda özünü tapanlar cəmiyyətdə də özünü təsdiq edə bilir. Bu, ailə adlı ömrün yay fəslinə bənzəyir. Necə ki, yayın sonuna doğru təbiet bütün barını qoyur ortaya, ailənin də "yay mövsümündə" onun cəmiyyət üçün verdiklərinin "keyfiyyəti" çıxır meydana.

Xalqımızın çoxəsrlik milli-mənəvi dəyərlərini əks etdirən, özünəməxsus ənənələri ilə nümunə olan ailələrimiz. Bir evin dörd divarı arasında, bir süfrənin başında dostluğ, yoldaşlığı, birliyi, vətənpərvərliyi, etibarı, qənaəti, paylaşmayıq aşılıyan ailələrimiz. Böyük-kiçik yeri bilməyi, harada oturub-durma-

bir ömür yoldaşı olanların bir-birinə sevgisi, saygısı daha da artır. Çünkü bu yolçuluq-dakı maneələri, keşməkeşləri aşmaq, naharlıqları qət etmək, payız küləklərinə sine gərmək əzmi insanları bir-birinə dost edir, ayrılmaz dost... Onları gənc ailələrin nəsihət verənине, məsləhətçisine çevirir. Baba-nəna edir. Övladdan da şirin paylı - nəvəli, nəticəli, kötücəli edir. Və bir ömürlik yoldaşlarının çatlığı son mənzil necə-neçə nəsillər sonra da xatırələrdə gözəl bir ailənin ünvanını yaşadır.

Lakin bəzən ömrünün payız fəslini keçib qışa - sona çatmayan ailələrimiz də olur. Dörd fəsli başa vura bilməyən ailələr yarı-

çıq ömürüllü ailələrdir. Təbiətin fəsillərinin ardıcılılığı öz "əlindədirse", ailənin "dörd fəsili" sıralamaq biz insanların əlindədir. Bütün çətinlikləri aşa biləcək, əzmkar, mübariz insanlarda. Elə isə bir ailənin belə dağılmışına izn verməyək. Qoruyaq, nəyin bahasına olursa-olsun, qoruyaq. Övladlarını atasız, anasız qoymayaq. Üzlərindəki sevincin, təbəssümün, gülüşün yerinə öz əllerimizlə kədər, gözyaşı toxumları səpməyək. Çünkü za-

Mətanət Məmmədova